

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 12 päivänä marraskuuta 2009,

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY muuttamisesta kaupankäyntivarastoa ja uudelleenarvopaperistamista koskevien pääomavaatimusten sekä palkka- ja palkkiopolitiikan valvontamenettelyn osalta

(CON/2009/94)

(2009/C 291/01)

Johdanto ja oikeusperusta

1. Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 10 päivänä syyskuuta 2009 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY muuttamisesta kaupankäyntivarastoa ja uudelleenarvopaperistamista koskevien pääomavaatimusten sekä palkka- ja palkkiopolitiikan valvontamenettelyn osalta ⁽¹⁾ (jäljempänä 'direktiiviehdotus').
2. EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 105 artiklan 4 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan ja perustamissopimuksen 105 artiklan 5 kohtaan, sillä ehdotettu direktiivi koskee yhtä Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) tehtävistä, nimittäin myötävaikuttamista luottolaitosten toiminnan vakauden valvontaan ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvän toimivaltaisten viranomaisten politiikan moitteettomaan harjoittamiseen. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

Yleisiä huomautuksia

3. EKP suhtautuu myönteisesti direktiiviehdotukseen kaupankäyntivarastoa ja uudelleenarvopaperistamia koskevien pääomavaatimusten osalta, jotka vastaavat pitkälti Baselin pankkivalvontakomitean hiljattain kehittämää lähestymistapaa ⁽²⁾. EKP katsoo, että direktiiviehdotuksen vaatimuksia on vielä tarpeen yhdenmukaistaa uudistetun markkinariskiä koskevan Basel II -sääntelykehysten kanssa. EKP ehdottaa erityisesti, että direktiiviehdotuksen liitteessä II olevaan 1 kohtaan lisättäisiin korrelaatiokaupankäyntiä koskeva poikkeus vaatimuksesta, jonka mukaan kaikkiin kaupankäyntivarastossa oleviin arvopaperistettuihin vastuisiin sovelletaan erityistä standardoitua riskienhallintamenettelyä.
4. Lisäksi EKP toteaa, että Baselin pankkivalvontakomitean parhaillaan toteuttama määrällinen vaikuttavuusarviointi saattaa johtaa "korrelaatiokaupankäyntiä" koskeviin tarkistuksiin. Mikäli vaikuttavuusarviointi

⁽¹⁾ KOM(2009) 362 lopullinen.

⁽²⁾ Ks. Baselin pankkivalvontakomitean antamat, markkinariskiä koskevat Basel II -sääntelykehysten tarkistukset (*Revisions to the Basel II market risk framework*), kaupankäyntivaraston riskin kasvun laskemista koskevat suuntaviivat (*Guidelines for computing capital for incremental risk in the trading book*) ja Basel II -sääntelykehysten parannukset (*Enhancements to the Basel II framework*), 13 päivästä heinäkuuta 2009, saatavissa Kansainvälisen järjestelypankin verkkosivustolta <http://www.bis.org>

lopulta johtaa markkinariskiä koskevan Basel II -sääntelykehysten tarkistuksiin, EKP tukee voimakkaasti direktiiviehdotuksen yhdenmukaistamista tai direktiivin muuttamista tätä kehystä vastaavaksi, jotta voidaan varmistaa alan terve kansainvälinen kilpailu.

5. EKP pitää myös myönteisenä palkkaa ja palkkioita koskevien säännösten lisäämistä direktiiviehdotuksen liitteeseen I; nämä säännökset vastaavat G20-maiden johtajien antamaa sitoumusta panna pikaisesti täytäntöön kansainväliset palkitsemisstandardit, joiden tarkoituksena on lopettaa liialliseen riskinottoon johtavat käytännöt ⁽¹⁾. Lisäksi EKP kannattaa palkka- ja palkkiopolitiikan soveltamista ryhmätasolla, jotta voidaan varmistaa riskinottoon osallistuvien työntekijöiden yhdenmukainen kohtelu kaikilla lainkäyttöalueilla, joilla EU:n pankit toimivat. Lopuksi EKP korostaa, että lisättäessä ensisijaisesti merkittävälle rahoituslaitoksille osoitettuja kansainvälisiä standardeja osaksi kaikkiin luottolaitoksiin (pienet luottolaitoksen mukaan luettuina) sovellettavaa yhteisön lainsäädäntöä, perustamissopimuksen mukainen suhteellisuusperiaate olisi otettava huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla.
6. Niiltä osin kuin EKP suosittaa ehdotettua direktiiviä muutettavaksi, tarkat muutosehdotukset perustelluineen on esitetty liitteessä. Näissä muutosehdotuksissa ei käsitellä edellä esitettyjä yleisiä huomioita.

Annettu Frankfurt am Mainissa 12 päivänä marraskuuta 2009.

EKP:n puheenjohtaja
Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ Ks. FSF:n periaatteet rahoitusalan moitteettomista palkitsemiskäytännöistä (*FSF Principles for Sound Compensation Practices*) ja niiden täytäntöönpanostandardit, saatavissa G20-maiden verkkosivustolta <http://www.g20.org>

LIITE

Muutosehdotukset

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset (1)
Muutos 1 Johdanto-osan viittauskappaleet	
<p>”ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan,</p> <p>ottavat huomioon komission ehdotuksen,</p> <p>ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,</p> <p>noudattavat EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,”</p>	<p>”ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan,</p> <p>ottavat huomioon komission ehdotuksen,</p> <p>ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,</p> <p>ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon,</p> <p>noudattavat EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,”</p>

Perustelu

Koska perustamissopimuksessa edellytetään, että EKP:ta kuullaan direktiiviehdotuksesta, tätä koskeva viittauskappale pitäisi ottaa direktiiviehdotukseen perustamissopimuksen 253 artiklan mukaisesti.

Muutos 2

1 artiklan 9 kohta

<p>”122 b artikla</p> <p>1. Liitteessä IX olevaan 4 osaan sisältyvistä yleisten uudelleenarvopaperistettujen omaisuuserien riskipainoista huolimatta toimivaltaisten viranomaisten on edellytettävä, että luottolaitokset soveltavat 1 250 prosentin riskipainoa hyvin monimutkaisiin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin, jollei luottolaitos ole osoittanut toimivaltaiselle viranomaiselle kunkin kyseisen uudelleenarvopaperistetun omaisuuserän osalta, että se on noudattanut 122 a artiklan 4 ja 5 kohdassa asetettuja vaatimuksia.</p> <p>2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan 31 päivän joulukuuta 2010 jälkeen liikkeeseen laskettaviin uusiin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin. Olemassa oleviin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin 1 kohtaa sovelletaan 31 päivästä joulukuuta 2014 alkaen, jos uusia suojattavia vastuuta lisätään tai korvataan kyseisen päivämäärän jälkeen.”</p>	<p>”122 b artikla</p> <p>1. Liitteessä IX olevaan 4 osaan sisältyvistä yleisten uudelleenarvopaperistettujen omaisuuserien riskipainoista huolimatta toimivaltaisten viranomaisten on edellytettävä, että luottolaitokset soveltavat 1 250 prosentin riskipainoa hyvin monimutkaisiin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin, jollei luottolaitos ole osoittanut toimivaltaiselle viranomaiselle kunkin kyseisen uudelleenarvopaperistetun omaisuuserän osalta, että se on noudattanut 122 a artiklan 4 ja 5 kohdassa asetettuja vaatimuksia.</p> <p>1. Liitteessä IX olevaan 4 osaan sisältyvistä yleisten uudelleenarvopaperistettujen omaisuuserien riskipainoista huolimatta toimivaltaisten viranomaisten on edellytettävä, että luottolaitokset soveltavat 1 250 prosentin riskipainoa hyvin monimutkaisiin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin, jollei luottolaitos ole osoittanut toimivaltaiselle viranomaiselle kunkin kyseisen uudelleenarvopaperistetun omaisuuserän osalta, että se on noudattanut 122 a artiklan 4 ja 5 kohdassa asetettuja vaatimuksia.</p> <p>2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan 31 päivän joulukuuta 2010 jälkeen liikkeeseen laskettaviin uusiin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin. Olemassa oleviin uudelleenarvopaperistamisiin kuuluviin omaisuuseriin 1 kohtaa sovelletaan 31 päivästä joulukuuta 2014 alkaen, jos uusia suojattavia vastuuta lisätään tai korvataan kyseisen päivämäärän jälkeen.”</p>
--	---

Perustelu

Arvopaperistamisen riskikeskittymiin sovellettavien vaatimusten noudattamatta jättämisestä on asianmukaisesti säädetty neuvoston 15 päivänä heinäkuuta 2009 antaman direktiivin 122 a artiklassa (?). Ehdotetun 122 b artiklan mukaisesti hyvin monimutkaisiin uudelleenarvopaperistamisiin liittyvien riskikeskittymien ehdotettu kohtelu ei ole edellä mainitun direktiivin 122 a artiklan 5 kohdassa sovelletun suhteellisuusperiaatteen mukainen, sillä siinä säädetään 250 %:sta 1 250 %:iin vaihtelevista riskipainoista, joita sovelletaan vaatimusten noudattamatta jättämisen vakavuudesta riippuen. Tämän vuoksi EKP ehdottaa, että ehdotettu 122 b artikla poistetaan.

Komission ehdottama teksti

EKP:n ehdottamat muutokset ⁽¹⁾**Muutos 3**

Liite I, 1 kohta

"11. PALKKA- JA PALKKIOPOLITIIKKA

22. Luottolaitosten laatiessa ja soveltaessa sellaisia henkilöstöryhmiä koskevaa palkka- ja palkkiopolitiikkaa, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus niiden riskiprofiiliin, luottolaitosten on noudatettava seuraavia periaatteita tavalla, joka on oikeassa suhteessa niiden kokoon, sisäiseen organisaatioon sekä toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen:

- a) palkka- ja palkkiopolitiikka on sopuinnussa moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä eikä houkuttele liialliseen riskinottoon, joka ylittäisi luottolaitoksen hyväksymän riskitason;
- b) palkka- ja palkkiopolitiikka noudattaa luottolaitoksen liiketoimintastrategiaa, tavoitteita, arvoja ja pitkän aikavälin etuja;
- c) luottolaitoksen hallintoelin (valvontatoimi) vahvistaa palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet ja vastaa sen täytäntöönpanosta;
- d) vähintään vuosittain tarkastetaan keskitetysti, riippumattomasti ja sisäisesti, että palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanossa on noudatettu hallintoelimen (valvontatoimi) määrittelemää palkka- ja palkkiopolitiikkaa ja -menettelyjä;
- e) jos kyseessä on tulospohjainen palkka tai palkkio, sen kokonaismäärä perustuu kokonaisarvioon asianomaisen henkilön ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta ja luottolaitoksen kokonaistuloksesta;
- f) palkan ja palkkion kiinteät ja muuttuvat osat tasapainotetaan asianmukaisesti. Riittävän suuri osuus palkan tai palkkion kokonaismäärästä säilytetään kiinteänä, jotta pystytään noudattamaan täysin joustavaa bonuspolitiikkaa, jonka mukaisesti bonus saatetaan myös jättää maksamatta;
- g) työopimuksen ennenaikaiseen päättymiseen perustuvat maksut perustuvat pidemmän aikavälin tulokseen, ja ne suunnitellaan siten, että epäonnistumista ei palkita;

"11. PALKKA- JA PALKKIOPOLITIIKKA

22. Luottolaitosten laatiessa ja soveltaessa sellaisia henkilöstöryhmiä koskevaa palkka- ja palkkiopolitiikkaa, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus niiden riskiprofiiliin, luottolaitosten on noudatettava seuraavia periaatteita tavalla, joka on oikeassa suhteessa niiden kokoon, sisäiseen organisaatioon sekä toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen:

- a) palkka- ja palkkiopolitiikka on sopuinnussa moitteettoman ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä eikä houkuttele liialliseen riskinottoon, joka ylittäisi luottolaitoksen hyväksymän riskitason;
- b) palkka- ja palkkiopolitiikka noudattaa luottolaitoksen liiketoimintastrategiaa, tavoitteita, arvoja ja pitkän aikavälin etuja;
- c) luottolaitoksen hallintoelin (valvontatoimi) vahvistaa **ja tarkistaa** palkka- ja palkkiopolitiikan yleiset periaatteet ja vastaa sen täytäntöönpanosta;
- d) vähintään vuosittain tarkastetaan keskitetysti, riippumattomasti ja sisäisesti, että palkka- ja palkkiopolitiikan täytäntöönpanossa on noudatettu hallintoelimen (valvontatoimi) määrittelemää palkka- ja palkkiopolitiikkaa ja -menettelyjä;
- e) **varainhoitoa koskeviin tarkastuksiin ja riskienhallintaan osallistuvan henkilöstön palkka tai palkkio on valvonnan kohteena olevista toimialoista riippumaton ja oikeassa suhteessa asianomaisten henkilöiden keskeiseen asemaan luottolaitoksessa;**
- ef) jos kyseessä on tulospohjainen palkka tai palkkio, sen kokonaismäärä perustuu kokonaisarvioon asianomaisen henkilön ja asianomaisen liiketoimintayksikön suorituksesta ja luottolaitoksen kokonaistuloksesta;
- hg) **palkan tai palkkion muuttuvaa osaa** ~~bonuksia tai bonuspooleja~~ laskettaessa käytettäviä suoritustason mittaamenetelmiä voidaan mukauttaa **kaikentyyppisten** nykyisten ja tulevien riskien valossa, ja huomioon otetaan myös pääomakannukset ja vaadittu likviditeetti;

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset (1)
<p>h) bonuksia tai bonuspooleja laskettaessa käytettäviä suoritustason mittaamenetelmiä voidaan mukauttaa nykyisten ja tulevien riskien valossa, ja huomioidaan otetaan myös pääomakustannukset ja vaadittu likviditeetti;</p> <p>i) jos bonus on merkittävä, sen huomattavan osan maksua lykätään asianmukaisen ajan, ja maksu perustuu yrityksen toiminnan tuloksellisuuteen tulevaisuudessa.”</p>	<p>h) taattu muuttuva palkka tai palkkio on sallittu ainoastaan poikkeuksellisissa tilanteissa uutta henkilökuntaa palkattaessa, ainoastaan ensimmäisen vuoden aikana ja riskienhallintapolitiikka asianmukaisesti huomioon ottaen;</p> <p>fi) palkan ja palkkion kiinteät ja muuttuvat osat tasepainotetaan asianmukaisesti, ja ne ovat johdonmukaisessa suhteessa riskeihin. Riittävän suuri osuus palkan tai palkkion kokonaismäärästä säilytetään kiinteänä, jotta muuttuvan osan suhteen pystytään noudattamaan täysin joustavaa bonuspolitiikkaa, jonka mukaisesti bonus muuttuva osa saatetaan myös jättää maksamatta;</p> <p>j) muuttuvan palkan tai palkkion kokonaismäärän maksu ei rajoita luottolaitoksen mahdollisuutta pääomapohjansa vahvistamiseen;</p> <p>ik) jos palkan tai palkkion muuttuva osa bonus on merkittävä, sen huomattavan osan maksua lykätään asianmukaisen, vähintään kolmen vuoden pituisen ajan, maksua ei suoriteta määräsuhdetta (pro rata) nopeammin ja maksu perustuu luottolaitoksen yrityksen toiminnan tuloksellisuuteen tulevaisuudessa.;</p> <p>l) merkittävä osa palkan tai palkkion muuttuvasta osuudesta olisi annettava osakkeiden tai osakkeisiin liitännäisten instrumenttien muodossa tai soveltuvin osin muiden instrumenttien muodossa muuten kuin rahana edellyttäen, että nämä instrumentit sisältävät kannustimen, joka on johdonmukaisessa suhteessa pitkäaikaiseen arvonmuodostukseen ja riskien aikajänteeseen. Palkkioihin osakkeiden, osakkeisiin liitännäisten instrumenttien tai muiden instrumenttien muodossa muuten kuin rahana sovelletaan tarkoituksenmukaista politiikkaa niiden pidättämisen suhteen;</p> <p>gm) työsopimuksen ennakaiseen päättymiseen perustuvat maksut perustuvat pidemmän aikavälin tulokseen, ja ne suunnitellaan siten, että epäonnistumista ei palkita.;</p> <p>22a. Luottolaitosten, jotka ovat merkittäviä kokonsa, sisäisen organisaationsa sekä toimintansa luonteen, laajuuden ja monimutkaisuuden perusteella, on perustettava palkkiolautakunta valvomaan luottolaitoksen palkkiopolitiikkaa ja -käytäntöjä. Palkkiolautakunta on muodostettava siten, että se pystyy arvioimaan pätevästi ja itsenäisesti palkkiopolitiikkaa ja -käytäntöjä sekä riskien, pääomapohjan ja likviditeetin hallintaa varten luotuja kannustimia.”</p>

Komission ehdottama teksti	EKP:n ehdottamat muutokset ⁽¹⁾
----------------------------	---

Perustelu

EKP ehdottaa, että direktiiviehdotuksen liitteessä I olevaa 1 kohtaa muutetaan seuraavasti: i) suoritustason mittaamista olisi mukautettava kattamaan kaikenlaisia riskejä (ks. edellä oikeassa sarakkeessa oleva g alakohta); ja ii) direktiiviehdotuksen liitteessä I olevan 1 kohdan h ja i alakohta olisi järjestettävä uudelleen (ks. edellä oikeassa sarakkeessa olevat g ja i alakohta), jotta viittaukset suoritustason mittaamiseen ja palkan tai palkkion muuttuvaan osaan pysyisivät yhdessä. Lopuksi EKP ehdottaa sellaisten uusien periaatteiden lisäämistä, jotka heijastavat G20-maiden johtajien kesken Pittsburghin huippukokouksessa 24–25 syyskuuta 2009 saavutettua yhteisymmärrystä. G20-maiden johtajat kannattivat täysin rahoitusmarkkinoiden vakautta seuraavan elimen (Financial Stability Board) täytäntöönpanostandardeja, joilla pyritään sitomaan palkkio pitkäaikaiseen arvonmuodostukseen eikä laajamittaiseen riskinottoon (ks. edellä alaviite 3).

Muutos 4

Liite II, 3 kohdan e alakohta

"7. Laitoksen oman laskelman tulokset on kerrottava 10 kohdan b alakohdan a ja b alakohdan soveltamista varten kertoimella (m ⁺), jonka arvo on vähintään 3."	"7. Laitoksen oman laskelman tulokset on kerrottava 10 kohdan b alakohdan a ja b alakohdan soveltamista varten kertoimella (m _c ⁺), jonka arvo on vähintään 3, sekä kertoimella (m_s), jonka arvo on vähintään 3. "
---	---

Perustelu

EKP tukee direktiiviehdotuksen yhtenäistämistä asiaankuuluvan Basel II -tekstin (markkinariskiä koskeva tarkistettu Basel II -sääntelykehys) kanssa, joka sisältää kaksi erilaista nykyisiin ja stressitestattuihin todennäköisiin tappiolukuihin sovellettavaa kerrointa.

Muutos 5

Liite II, 3 kohdan f alakohta

"Kertoimeen (m ⁺) on lisättävä 10 kohdan b alakohdan a ja b alakohdan soveltamista varten taulukon 1 mukaisesti lisäkerroin 0–1, jonka suuruus riippuu 250 viimeksi kuluneen pankkipäivän ajalta tehdyissä, yhden päivän todennäköisiä tappiolukuja koskevissa 10 kohdan mukaisissa toteutumatestauksissa havaittujen ylitysten lukumäärästä [...]."	"Kertoimeisiin (m _c ⁺) ja (m _s) on lisättävä 10 kohdan b alakohdan a ja b alakohdan soveltamista varten taulukon 1 mukaisesti lisäkerroin 0–1, jonka suuruus riippuu 250 viimeksi kuluneen pankkipäivän ajalta tehdyissä, yhden päivän todennäköisiä tappiolukuja koskevissa 10 kohdan mukaisissa toteutumatestauksissa havaittujen ylitysten lukumäärästä [...]."
--	---

Perustelu

Ks. muutosta 4 koskeva perustelu.

⁽¹⁾ Lihavointi itse tekstissä osoittaa EKP:n lisättäväksi ehdottaman uuden tekstin. Tekstissä oleva yliviiuvaus osoittaa EKP:n poistettavaksi ehdottaman tekstin.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi direktiivien 2006/48/EY, 2006/49/EY ja 2007/64/EY muuttamisesta keskuslaitoksiin kuuluvien pankkien, tiettyjen omien varojen erien, suurten riskikeskittymien, valvontajärjestelyjen ja kriisinhallinnan osalta; neuvosto antoi direktiivin 15 päivänä heinäkuuta 2009 sen jälkeen, kun Euroopan parlamentin kanssa päästiin asiasta yhteisymmärrykseen ensimmäisessä käsittelyssä. Asiakirja on saatavilla neuvoston verkkosivustolla <http://register.consilium.europa.eu>